

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

4. oktober 2018*

»Direktiv 2007/64/EF – betalingstjenester i det indre marked – begrebet »betalingskonto« – hvorvidt en opsparingskonto, der gør det muligt for brugeren heraf at foretage indbetalinger og hævnninger via en løbende konto oprettet i sit navn, er omfattet«

I sag C-191/17,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig) ved afgørelse af 28. marts 2017, indgået til Domstolen den 13. april 2017, i sagen

Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte

mod

ING-DiBa Direktbank Austria Niederlassung der ING-DiBa AG,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, J.L. da Cruz Vilaça (refererende dommer), og dommerne E. Levits, A. Borg Barthet, M. Berger og F. Biltgen,

generaladvokat: E. Tanchev,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte ved Rechtsanwalt W. Reichholf,
- ING-DiBa Direktbank Austria Niederlassung der ING-DiBa AG ved Rechtsanwalt A. Zahradnik,
- den tyske regering ved D. Klebs og T. Henze, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved H. Tserepa-Lacombe og T. Scharf, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 19. juni 2018,

* Processprog: tysk.

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 4, nr. 14), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/64/EF af 13. november 2007 om betalingstjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 97/7/EF, 2002/65/EF, 2005/60/EF og 2006/48/EF og om ophævelse af direktiv 97/5/EF (EUT 2007, L 319, s. 1, herefter »betalingstjenestedirektivet«)
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte (den føderale forening for arbejdstagere og ansatte), som har søgsmålskompetence med henblik på at gøre forbrugernes interesser gældende, og ING-DiBa Direktbank Austria Niederlassung der ING-DiBa AG (herefter »ING-DiBa Direktbank Austria«) vedrørende lovligheden af de almindelige forretningsbetingelser i de kontrakter, som denne bank tilbyder.

Retsforskrifter

EU-retten

Betalningstjenestedirektivet

- 3 Betalingstjenestedirektivets artikel 2, stk. 1, bestemmer, at »[d]ette direktiv finder anvendelse på betalingstjenester, der ydes i Fællesskabet«.
- 4 Nævnte direktivs artikel 4 bestemmer:
»I dette direktiv forstås ved:
[...]
3) »betalingstjeneste«: de forretningsaktiviteter, som er anført i bilaget
[...]
5) »betalingstransaktion«: handling, der initieres af en betaler eller en betalingsmodtager med henblik på at indbetale, overføre eller hæve midler uden hensyn til eventuelle underliggende forpligtelser mellem betaleren og betalingsmodtageren
[...]
14) »betalingskonto«: en konto oprettet i en eller flere betalingstjenestebrugeres navn med henblik på at gennemføre betalingstransaktioner
[...]«
- 5 Bilaget til dette direktiv kvalificerer »betalingstjenester«, bl.a.:
»2. Tjenester, der muliggør kontanthævninger fra en betalingskonto, samt alle transaktioner, der er nødvendige for drift af en betalingskonto.

3. Gennemførelse af betalingstransaktioner, herunder overførsler af midler til en betalingskonto hos brugerens udbyder af betalingstjenester eller hos en anden udbyder af betalingstjenester:
- gennemførelse af direkte debiteringer, herunder direkte engangsdebiteringer
  - gennemførelse af betalingstransaktioner via et betalingskort eller lignende
  - gennemførelse af kredittransaktioner, herunder stående ordrer.«

Betalingskontodirektivet

- 6 Følgende fremgår af 12. betragtning til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/92/EU af 23. juli 2014 om sammenlignelighed af gebyrer i forbindelse med betalingskonti, flytning af betalingskonti og adgang til betalingskonti med basale funktioner (EUT 2014, L 257, s. 214, herefter »betalingskontodirektivet«):

»Bestemmelserne i dette direktiv om sammenlignelighed af gebyrer og flytning af betalingskonti bør finde anvendelse på alle betalingstjenesteudbydere som defineret i [betalingstjenestedirektivet]. [...] Alle bestemmelser i dette direktiv bør omhandle betalingskonti, gennem hvilke forbrugere kan udføre følgende transaktioner: indsætte midler, hæve kontanter samt gennemføre og modtage betalingstransaktioner til og fra tredjemand, herunder gennemførelse af kredittransaktioner. [...] [K]onti såsom opsparingskonti [...] [bør] i princippet ikke være omfattet af direktivets anvendelsesområde [...] Hvis disse konti bruges til daglige betalingstransaktioner og indeholder alle de ovenfor anførte funktioner, vil de imidlertid falde inden for dette direktivs anvendelsesområde [...]«

- 7 Det anføres i 14. betragtning til dette direktiv:

»Definitionerne i dette direktiv bør i det omfang, det er muligt, stemme overens med dem, der findes i anden EU-lovgivning, især definitionerne i [betalingstjenestedirektivet].«

- 8 Betalingskontodirektivets artikel 1, stk. 6, fastsætter:

»Dette direktiv finder anvendelse på betalingskonti, gennem hvilke forbrugere som minimum kan:

- a) indsætte midler på en betalingskonto
- b) hæve kontanter fra en betalingskonto
- c) udføre og modtage betalingstransaktioner, herunder kredittransaktioner, til og fra tredjemand.

[...]«

- 9 Dette direktivs artikel 2 bestemmer:

»I dette direktiv forstås ved:

[...]

3. »betalingskonto«: en konto oprettet i en eller flere forbrugeres navn med henblik på at gennemføre betalingstransaktioner

[...]«

Østrigsk ret

10 § 3 i Zahlungsdienstegesetz (lov om betalingstjenester) (BGBl. I, 66/2009, herefter »ZaDiG«) bestemmer:

»I denne lov forstås ved:

[...]

5. betalingstransaktion: en handling, der initieres af en betaler eller en betalingsmodtager med henblik på at indbetale, overføre eller hæve midler uden hensyn til eventuelle underliggende forpligtelser mellem betaleren og betalingsmodtageren

6. betalingssystem: et system til overførsel af midler med formelle og standardiserede rutiner og fælles regler for behandling, clearing eller afvikling af betalingstransaktioner

7. betaler: en person, der er indehaver af en betalingskonto og udsteder eller tillader en betalingsordre fra denne betalingskonto, eller, hvis der ikke er nogen betalingskonto, en person, der udsteder en betalingsordre

8. betalingsmodtager: en person, som er den tiltænkte modtager af de midler, der indgår i en betalingstransaktion

[...]

10. betalingstjenestebruger: en person, som bruger en betalingstjeneste enten som betaler eller som betalingsmodtager eller begge dele

11. forbruger: en person, der i forbindelse med betalingstjenesteaftaler, som er omfattet af denne lov, optræder med et formål, der ligger uden for den pågældendes erhvervsmæssige virksomhed

[...]

13. betalingskonto: en konto oprettet i en eller flere betalingstjenestebrugeres navn med henblik på at gennemføre betalingstransaktioner.«

11 § 31 i Bankwesengesetz (lov om bankvæsen) (BGBl. 532/1993), i udgaven trykt i BGBl. I, 118/2016, fastsætter:

»(1) Opsparingsindskud er indlån i kreditinstitutter, der ikke tager sigte på betalinger, men på en anbringelse af aktiver, og må som sådan kun modtages mod udlevering af særlige dokumenter (opsparingsbeviser) [...]

[...]«

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

12 Banken ING-DiBa Direktbank Austria tilbyder onlineopsparingskonti, hvorfra dens kunder via telebanking kan foretage indbetalinger og hævnings. Disse overførsler skal dog altid foretages via en referencekonto, der er oprettet i kundens navn. Disse referencekonti er løbende konti, som nævnte kunder ligeledes kan indehave i en anden bank end ING-DiBa Direktbank Austria. Den forelæggende ret har præciseret, at overførsler foretaget fra disse onlineopsparingskonti eller til disse konti ikke medfører brug af betalingstjenesteudbydere.

- 13 Disse onlineopsparingskonti er konti med dagligt forfald, dvs. at kunden til enhver tid kan disponere over de beløb, der er overført til denne konto, uden at dette får negative konsekvenser for forrentningen.
- 14 Tvisten i hovedsagen vedrører de vilkår, der findes i de almindelige forretningsbetingelser i de kontrakter, som banken ING-DiBa Direktbank Austria anvender. Ifølge den føderale forening for arbejdstagere og ansatte er visse af disse vilkår i strid med ZaDiG, som gennemfører betalingstjenestedirektivet i national ret, og er følgelig ulovlige.
- 15 For at tage stilling til lovligheden af de nævnte vilkår er den forelæggende ret, Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig), af den opfattelse, at den først skal behandle spørgsmålet om, hvorvidt ZaDiG finder anvendelse. I denne forbindelse skal den forelæggende ret afgøre, om onlineopsparingskonti som dem, ING-DiBa Direktbank Austria tilbyder, skal kvalificeres som »betalingskonti« i dette direktivs forstand og følgelig er omfattet af direktivets anvendelsesområde.
- 16 Den forelæggende ret har bl.a. anført, at den blotte betegnelse ved udtrykket »opsparingskonto« ikke kan udelukke en sådan konto fra betalingstjenestedirektivets anvendelsesområde. Den forelæggende ret er dog i tvivl om, hvorvidt onlineopsparingskonti, henset til deres formål, nemlig opsparing, skal anses for at være anvendt til gennemførelsen af betalingstransaktioner.
- 17 På denne baggrund har Oberster Gerichtshof (øverste domstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »Skal artikel 4, nr. 14), i [betalingstjenestedirektivet] fortolkes således, at også en onlineopsparingskonto, på hvilken den enkelte kunde ([på anfordring] og uden bankens særlige medvirken) via telebanking kan foretage indbetalinger og hævnings på en referencekonto (en [løbende konto] i Østrig) i den pågældendes navn, er omfattet af begrebet »betalingskonto« [...] og derfor falder ind under direktivets anvendelsesområde?«

Om det præjudicielle spørgsmål

- 18 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om betalingstjenestedirektivets artikel 4, nr. 14), skal fortolkes således, at en opsparingskonto, som giver mulighed for på anfordring at disponere over de indbetalte beløb, og fra hvilken der kun kan foretages indbetalinger og hævnings via en løbende konto, benævnt »referencekonto«, er omfattet af begrebet »betalingskonto«.
- 19 Indledningsvis bemærkes, at der ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot skal tages hensyn til dennes ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af. En EU-retlig bestemmelses tilblivelse kan ligeledes give relevante elementer med henblik på dens fortolkning (dom af 2.9.2015, Surmačs, C-127/14, EU:C:2015:522, præmis 28, og af 16.11.2016, DHL Express (Austria), C-2/15, EU:C:2016:880, præmis 19).
- 20 Det skal således for det første bemærkes, at betalingstjenestedirektivets artikel 4, nr. 14), definerer en betalingskonto som »en konto oprettet i en eller flere betalingstjenestebrugeres navn med henblik på at gennemføre betalingstransaktioner«.
- 21 Betalingstransaktionen er defineret i dette direktivs artikel 4, nr. 5), som en »handling, der initieres af en betaler eller en betalingsmodtager med henblik på at indbetale, overføre eller hæve midler uden hensyn til eventuelle underliggende forpligtelser mellem betaleren og betalingsmodtageren«.

- 22 Nævnte direktivs artikel 4, nr. 3), definerer en betalingstjeneste som omfattende »de forretningsaktiviteter, som er anført i bilaget« til samme direktiv. Således er det i punkt 2 i dette bilag fastsat, at »[t]jenester, der muliggør kontanthævninger fra en betalingskonto, samt alle transaktioner, der er nødvendige for drift af en betalingskonto«, udgør betalingstjenester. I betalingstjenester indgår, jf. punkt 3 i nævnte bilag, ligeledes gennemførelse af betalingstransaktioner, herunder overførsler af midler til en betalingskonto hos brugerens udbyder af betalingstjenester eller hos en anden udbyder af betalingstjenester, hvilket omfatter gennemførelse af direkte debiteringer, betalingstransaktioner via et betalingskort og kredittransaktioner.
- 23 Som generaladvokaten har anført i punkt 28, 30 og 36 i forslaget til afgørelse, gør ordlyden af disse bestemmelser det ikke i sig selv muligt at afgøre, om begrebet »betalingskonto« inkluderer konti som de i hovedsagen omhandlede, for hvilke et mellemtrin, der indebærer overførsel af penge mellem brugerens opsparingskonto og løbende konto, er nødvendigt for at gennemføre en betalingstransaktion.
- 24 Henset til denne konstatering skal der for det andet foretages en analyse af den lovgivningsmæssige sammenhæng, som betalingstjenestedirektivet indgår i.
- 25 Med henblik herpå skal navnlig betalingskontodirektivet tages i betragtning.
- 26 Selv om dette direktiv således ikke finder direkte anvendelse på tvisten i hovedsagen, anføres det i 12. betragtning hertil, at direktivet bør finde anvendelse på alle betalingstjenesteudbydere som defineret i betalingstjenestedirektivet. Det præciseres ligeledes i 14. betragtning til betalingskontodirektivet, at definitionerne i dette sidstnævnte direktiv i det omfang, det er muligt, bør stemme overens med dem, der findes i anden EU-lovgivning, især definitionerne i betalingstjenestedirektivet.
- 27 Hvad angår begrebet »betalingskonto« bemærkes indledningsvis, at definitionen i betalingskontodirektivets artikel 2, nr. 3), stort set er identisk med definitionen i betalingstjenestedirektivets artikel 4, nr. 14). Som anført af generaladvokaten i punkt 54 i forslaget til afgørelse, udgør den eneste forskel – der består i, at udtrykket »forbruger«, der er anvendt i den første af disse definitioner, er erstattet af udtrykket »betalingstjenestebruger« i den anden af disse definitioner – nemlig ikke en væsentlig forskel i definitionen af dette begreb, men snarere en forskel i formålet mellem de to pågældende direktiver.
- 28 Det skal endvidere fremhæves, at det i 12. betragtning til betalingskontodirektivet er anført, at bl.a. opsparingskonti ikke er omfattet af direktivets anvendelsesområde, idet de ikke udgør betalingskonti, medmindre de kan bruges til daglige betalingstransaktioner.
- 29 Selv om opsparingskonti således ikke principielt er omfattet af definitionen af begrebet »betalingskonto«, er denne udelukkelse imidlertid ikke absolut. Det følger nemlig af nævnte 12. betragtning, dels at den blotte benævnelse af en konto som en »opsparingskonto« ikke i sig selv er tilstrækkelig til at udelukke kvalificeringen som »betalingskonto«, dels at det afgørende kriterium for sidstnævnte kvalificering består i muligheden af at gennemføre daglige betalingstransaktioner fra en sådan konto.
- 30 I denne henseende skal betalingskontodirektivets artikel 1, stk. 6, der fastsætter, at direktivet finder anvendelse på betalingskonti, gennem hvilke forbrugere som minimum kan indsætte midler på en betalingskonto, hæve kontanter fra en betalingskonto samt udføre og modtage betalingstransaktioner, herunder kredittransaktioner, til og fra tredjemand, tages i betragtning.
- 31 Det følger heraf, at muligheden for – fra en konto – at foretage betalingstransaktioner til og fra tredjemand er et grundlæggende element i begrebet »betalingskonto«.

- 32 En konto, hvorfra sådanne betalingstransaktioner ikke kan gennemføres direkte, men for hvis gennemførelse det er nødvendigt at anvende en mellemliggende konto, kan derfor ikke anses for at være en »betalingskonto« i betalingskontodirektivets forstand og følgelig heller ikke i betalingstjenestedirektivets forstand.
- 33 Det følger af samtlige ovenstående betragtninger, at det forelagte spørgsmål skal besvares med, at betalingstjenestedirektivets artikel 4, nr. 14), skal fortolkes således, at en opsparingskonto, som giver mulighed for på anfordring at disponere over de indbetalte beløb, og fra hvilken der kun kan foretages indbetalinger og hævnings via en løbende konto, benævnt »referencekonto«, ikke er omfattet af begrebet »betalingskonto«.

Sagsomkostninger

- 34 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

Artikel 4, nr. 14), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/64/EF af 13. november 2007 om betalingstjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 97/7/EF, 2002/65/EF, 2005/60/EF og 2006/48/EF og om ophævelse af direktiv 97/5/EF skal fortolkes således, at en opsparingskonto, som giver mulighed for på anfordring at disponere over de indbetalte beløb, og fra hvilken der kun kan foretages indbetalinger og hævnings via en løbende konto, benævnt »referencekonto«, ikke er omfattet af begrebet »betalingskonto«.

Underskrifter